

Metodický list z finančnej matematiky

Ročník: druhý stupeň základnej školy

Učivo: DPH

Teória:

Do 31. 12. 2024 platila na Slovensku základná sadzba DPH vo výške 20 % a dve znížené sadzby DPH vo výške 10 % a 5 %. Od 1. 1. 2025 sa zvýšila základná sadzba DPH na 23 %, zaviedla sa znížená sadzba DPH vo výške 19 % a rozšírilo sa uplatňovanie pôvodnej 5-percentnej zníženej sadzby DPH.

Na Slovensku sú od 1. 1. 2025 nové sadzby DPH aj v reštauračných službách. 5-percentná DPH je na jedlo konzumované v reštaurácii a 19-percentná DPH na jedlo, ktoré si zákazník odnesie so sebou.

Bližšie informácie sú uvedené napr. tu [Sadzby dane - PFS](#).

Úloha 1

Rodina Veselých si objednala v reštaurácii 3 pizze po 8,40 € bez DPH. O koľko eur zaplatí rodina viac za všetky pizze, ak sa rozhodne vziať si pizze domov, oproti konzumácii v reštaurácii? Výsledok zaokrúhlite na desatiny.

Riešenie

Cena za 3 pizze je $3 \times 8,40 \text{ €} = 25,20 \text{ €}$ bez DPH.

Ak si rodina zoberie pizze domov, zaplatí za ne $25,20 \text{ €} + \text{DPH vo výške } 19 \%$, teda $25,20 \text{ €} \times 1,19 = 29,988 \text{ €}$.

Ak rodina skonzumuje pizze v reštaurácii, zaplatí za ne $25,20 \text{ €} + \text{DPH vo výške } 5 \%$, teda $25,20 \text{ €} \times 1,05 = 26,46 \text{ €}$.

Rozdiel je $29,988 \text{ €} - 26,46 \text{ €} = 3,528 \text{ €} \doteq 3,50 \text{ €}$.

Rodina zaplatí o 3,50 eur viac za všetky pizze, ak sa rozhodne vziať si pizze domov, oproti konzumácii v reštaurácii.

Úloha 2

Zuzka kúpila v obchode 10 pečív po 0,15 € (vrátane 5 % DPH), chlieb za 1,90 € (vrátane 5 % DPH), závin za 1,97 € (vrátane 19 % DPH), 2 syry po 1,19 € (vrátane 19 % DPH) a maslo za 2,62 € (vrátane 5 % DPH). Koľko eur by zaplatila za nákup, ak by nemusela platiť DPH? Výsledok zaokrúhlite na desatiny.

Riešenie

Cena za 10 pečív je $10 \times 0,15 \text{ €} = 1,50 \text{ €}$ (vrátane 5 % DPH),
teda bez 5 % DPH bude cena $1,50 \text{ €} : 105 \times 100 \doteq 1,429 \text{ €}$

Cena za chlieb je 1,90 € (vrátane 5 % DPH),
teda bez 5 % DPH bude cena $1,90 \text{ €} : 105 \times 100 \doteq 1,810 \text{ €}$

Cena za závin je 1,97 € (vrátane 19 % DPH),
teda bez 19 % DPH bude cena $1,97 \text{ €} : 119 \times 100 \doteq 1,655 \text{ €}$

Cena za 2 syry je $2 \times 1,19 \text{ €} = 2,38 \text{ €}$ (vrátane 19 % DPH), teda
bez 19 % DPH bude cena $2,38 \text{ €} : 119 \times 100 = 2 \text{ €}$

Cena za maslo je 2,62 € (vrátane 5 % DPH),
teda bez 5 % DPH bude cena $2,62 \text{ €} : 105 \times 100 \doteq 2,495 \text{ €}$

Celková cena za nákup bez DPH je:

$1,429 \text{ €} + 1,810 \text{ €} + 1,655 \text{ €} + 2 \text{ €} + 2,495 \text{ €} \doteq 9,40 \text{ €}$.

Ak by Zuzka nemusela platiť DPH, za nákup by zaplatila 9,40 eur.

Úloha 3

Letný pobytový tábor poskytuje animačný program za 29,268 € (bez 23 % DPH) a ubytovanie so stravou za 307,619 € (bez 5 % DPH).
Koľko eur je celková cena tábora vrátane DPH?

Riešenie

Cena animačného programu vrátane 23 % DPH je $29,268 \text{ €} \times 1,23 \doteq 36 \text{ €}$.

Cena ubytovania so stravou vrátane 5 % DPH je $307,619 \text{ €} \times 1,05 \doteq 323 \text{ €}$.

Celková cena tábora vrátane DPH je $36 \text{ €} + 323 \text{ €} = 359 \text{ €}$.